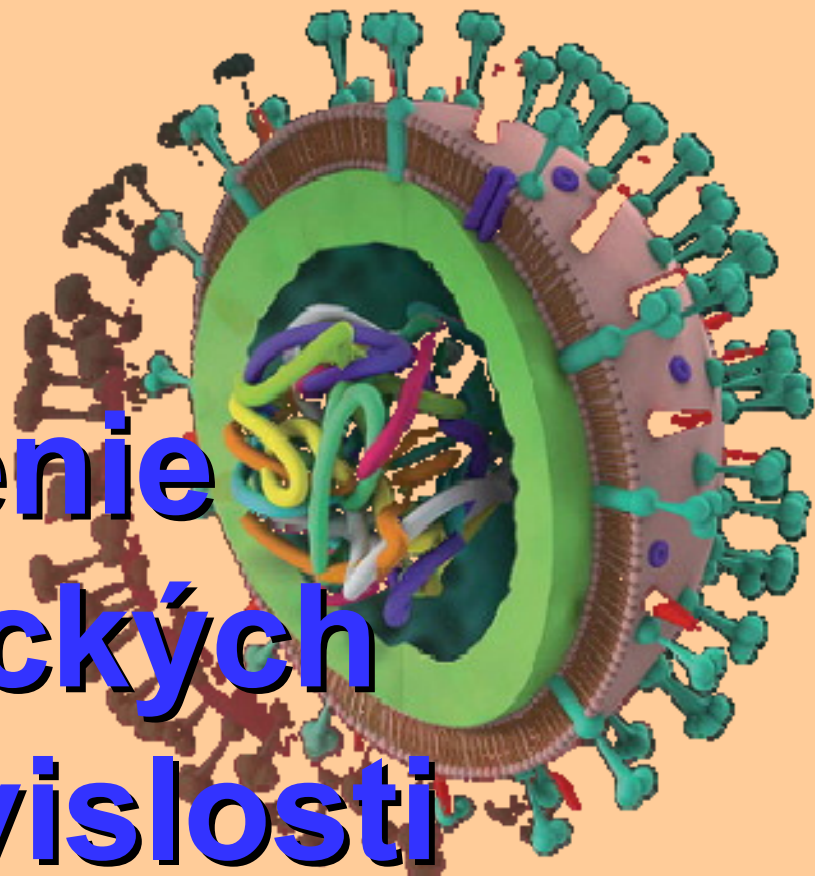

Zabezpečenie protiepidemických opatrení v súvislosti s pandémiou chrípky

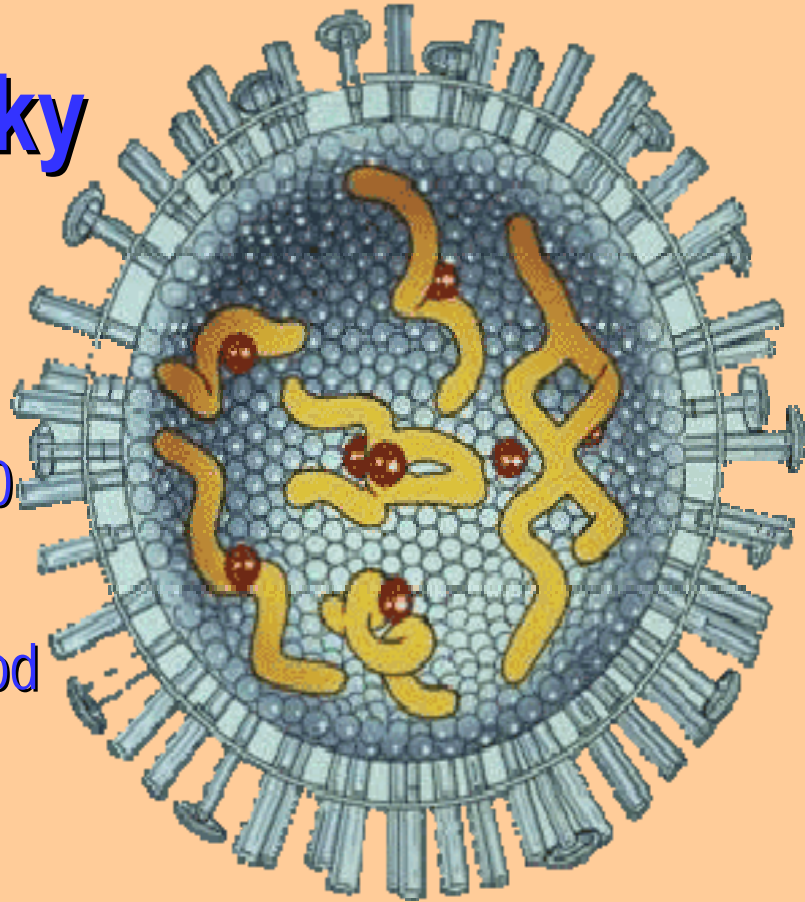
14.10.2010
Bratislava

J. Pertinačová, epidemiológ
RÚVZ Bratislava

Cirkulácia vírusu chrípky v populácii

epidemický výskyt – každý rok ochorenie postihne okolo 10% populácie (viac ako 500 miliónov ľudí). Označuje sa i ako sezónna chrípka a na severnej pologuli sa objavuje od októbra do apríla.

pandemický výskyt – je rozsiahla epidémia, postihuje celé štáty či svetadiely a časovo môže trvať mesiace až roky. Pandémia je vyvolaná úplne novým typom vírusu, na ktorý je vnímavá celá ľudská populácia. Môže sa vyskytnúť v ktoromkoľvek ročnom období často v niekoľkých pandemických vlnách.

Chrípkové pandémie

rok	Interval medzi pandémiami	subtyp	priebeh	rozsah antigénnych zmien
1889	-	H2N2	Ťažký	-
1901	12	H3N8	Stredný	H+++ N+++
1918	17	H1N1	Ťažký	H+++ N+++
1957	39	H2N2	Ťažký	H+++ N+++
1968	11	H3N2	Stredný	H+++ N-
1977	9	H1N1	Ľahký	H+++ N+++

Hrozba novej pandémie – výskyt vtáčej chrípky v juhovýchodnej Ázii
Hrozba prišla, ale nie z krajín odkiaľ sa očakávala

Začiatok pandémie

Koncom apríla 2009 v Mexiku chrípka – nový vírus typu A H1N1. Odlišuje sa od bežnej sezónnej chrípky A H1N1, vznikol výmenou genetického materiálu medzi vtáčím, ľudským a prasacím vírusom.

- Nový kmeň sa rýchlo adaptoval na ľudí s interhumánnym prenosom
- Prenos ako sezónna chrípka
- Klinické príznaky sú podobné ako u sezónnej chrípky
- V Európe boli prvé potvrdené prípady ochorenia hlásené 27.4.2009 z Veľkej Británie (2x) a Španielska (1x)

Výnimočné rýchle geografické šírenie ochorení

1. V súvislosti s ustáleným interhumánnym prenosom nového typu vírusu chrípky v Mexiku a USA vyhlásila SZO dňa **29.4.2009** **5. fázu pandémie**, kedy boli laboratórne potvrdené prípady v 9 krajinách. V EÚ bolo **19** ochorení zo 4 štátov – Španielsko (10prípadov), Veľká Británia (5), Nemecko (3) a Rakúsko (1).
2. 11.6.2009 boli prípady potvrdené v 74 krajinách, čo viedlo SZO k vyhláseniu **6. fázy pandémie**
3. 1.7.2009 bola infekcia potvrdená v 120 krajinách

Ako sme pracovali

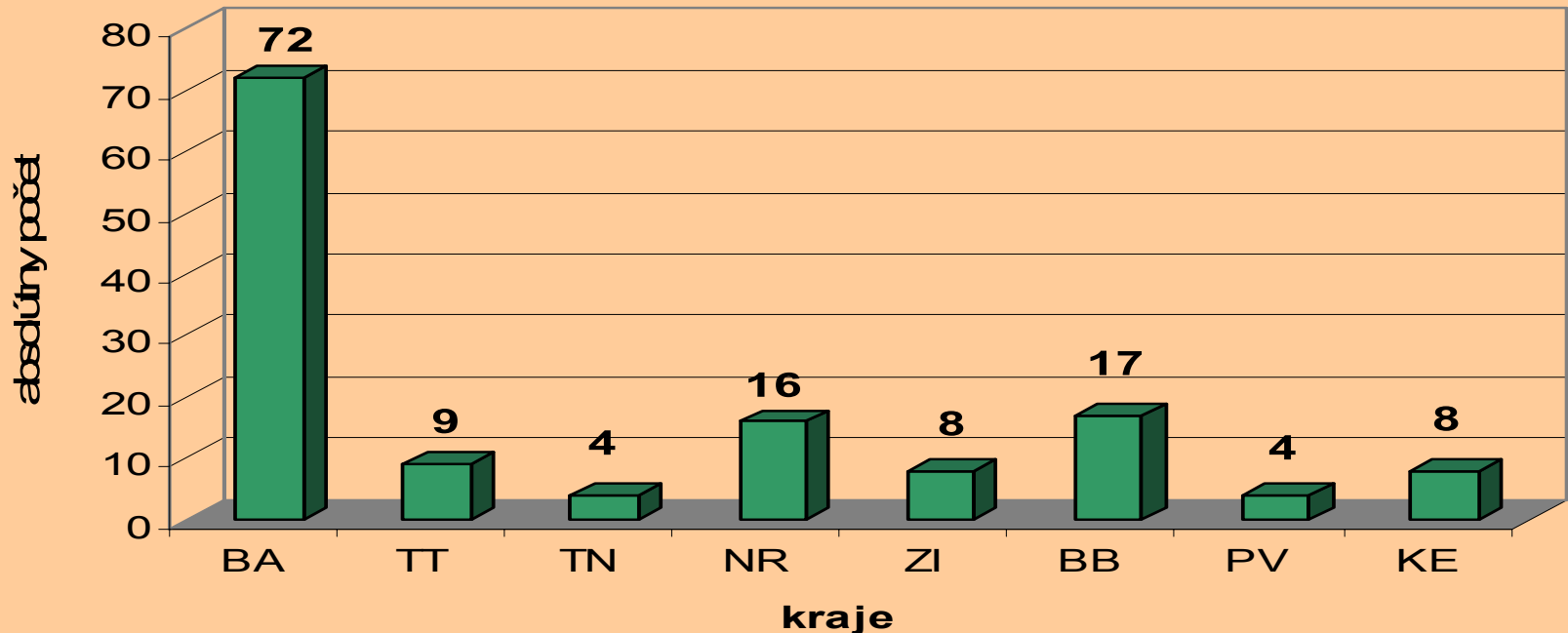
- Usmernenie lekárov 1. kontaktu (ako postupovať pri podozrení na nový typ chrípky - cestovateľská anamnéza)
- Každé podozrenie z ochorenia hlásené službe na odbore epidemiológie (t.j. všetci pacienti s príznakmi a NV)
- Epidemiologické vyšetrenie každého pacienta, u ktorého bol odobratý NV, upozornenie, aby až o výsledkov NV zostal v domácej izolácii
- Po doručení výsledkov (hlásil ich ÚVZ SR) bol pacient z karantény uvoľnený
- Zabezpečenie domácich kontaktov
- Hlásenie do SRV
- Prvý prípad v SR 28.5. v BA kraji

Vývoj ochorení do 1.10.2009

Na území SR bolo za obdobie od 28.5. do 2.10.2009 (22.– 40. kal. týž.) hlásených celkom **138** ochorení, z toho len v 13 prípadoch išlo o kontaktné ochorenia. Nebolo hlásené **žiadne úmrtie**.

V BA kraji bolo **72** prípadov (52,2%), odobratých bolo **623** NV.

Opatrenia na tlmenie nákazy

- V spolupráci s VUC informácia všetkých lekárov 1.kontaktu v Ba kraji (vyše 500 lekárov) o sezónnej a pandemickej chrípke, hlásení a očkovaní formou seminárov s prednáškami (2x v Bratislave, Pezinku, Malackách a Senci)
- Zabezpečenie seminárov v dňoch 6. a 8. 10. 2009 pre všetkých riaditeľov školských a predškolských zariadení – poučenie prečo týždenne treba hlásiť ARO, sledovať absenciu na školách a vykonávať opatrenia na tlmenie šírenia chrípky a ARO
- Informácie laickej verejnosti o spôsoboch šírenia sa chrípky a ARO a o predchádzaní ochoreniam
- Týždenné monitorovanie spotreby liekov a absencie detí v školských zariadeniach

Sledovanie SARI

- V období od 3.11. do 31.12. 2009 bolo v SR hlásených 272 prípadov SARI, z toho bola nová chrípka A H1N1 potvrdená v 84 prípadoch.
- V uvedenom období bolo evidovaných 32 úmrtí, vo všetkých prípadoch bola laboratórne potvrdená nová chrípka A H1N1.
- V priebehu decembra bola dovezená a postupne distribuovaná vakcína proti pandemickej chrípke.

Očkovanie proti pandemickej chrípke

Vakcína nebola dodávaná naraz, ale v 2 -3 častiach. Išlo o mimoriadne odporúčané očkovanie. Prioritné skupiny na očkovanie určené PK vlády SR:

- Zdravotnícki pracovníci
- Tehotné ženy
- Osoby s vysokým rizikom komplikácií alebo úmrtí
- Osoby zabezpečujúce zachovanie chodu hospodárstva a verejného života

Prístup k očkovaniu bol ovplyvnený nepodloženými správami o nebezpečnosti pandemických vakcín. I keď boli vakcíny schválené EÚ pre liečivá, „mediálne podporovaná nebezpečnosť vakcín“ spôsobila nedôveru v očkovanie.

Chrípka v médiách

- 28. 04. 2009

Prasacia chrípka útočí! Ochorenie, ktoré si v Mexiku vyžiadalo už viac ako 149 obetí, sa dostalo do Európy.

- **Vakcínu proti prasacej chrípke dostanú len vybraní**

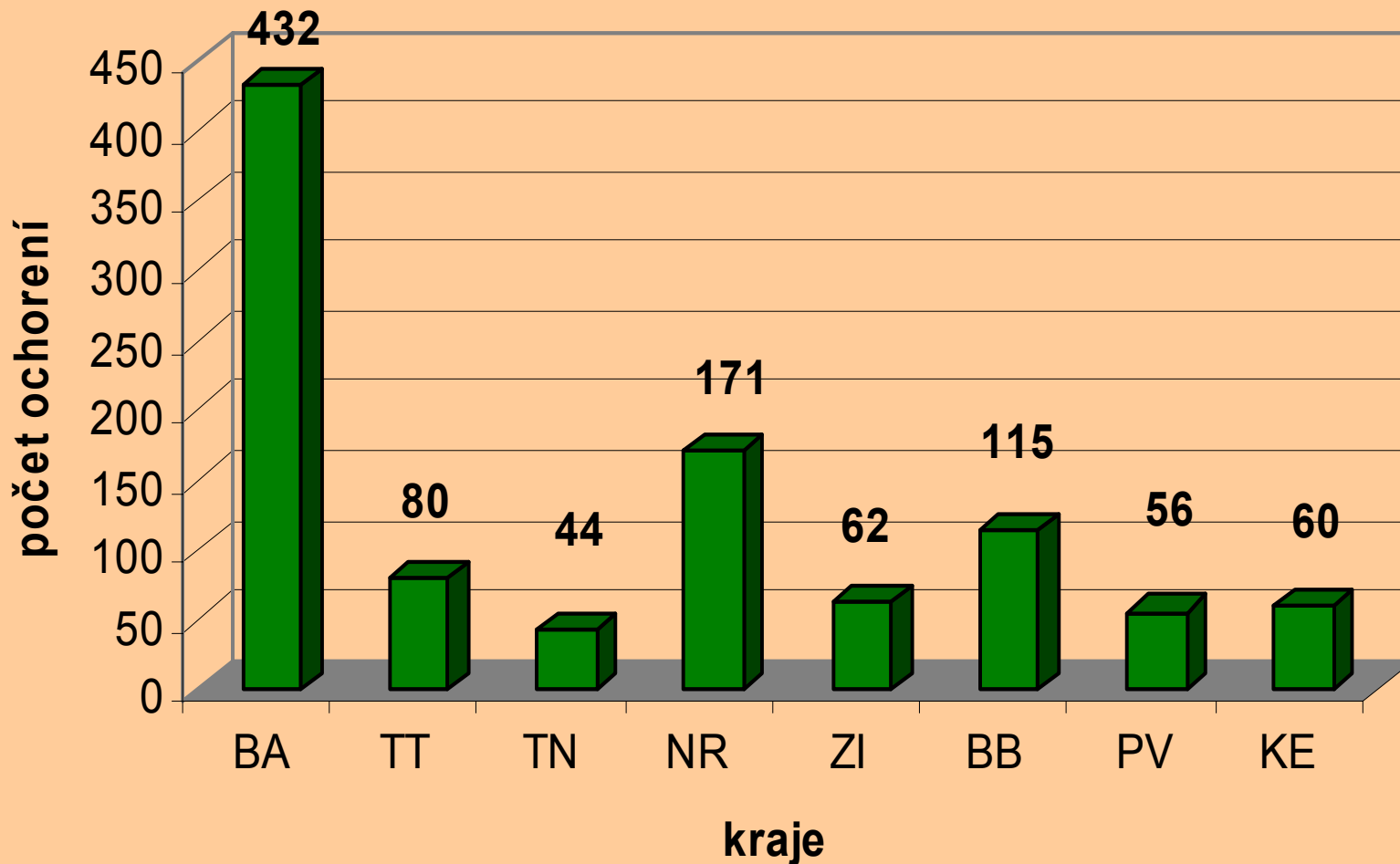
- Prasacia chrípka postupuje, vlády kupujú vakcíny. Stále nevieme, kedy a za koľko budeme objednávať vakcíny. Rozhodnuté je o počte - kúpime ich pre päťtinu obyvateľstva.

Na porovnanie - v Česku chystajú vakcíny pre približne štvrtinu ľudí, v Spojených štátoch pre polovicu obyvateľov, v Izraeli pre všetkých.

- **Očkovanie proti prasacej chrípke predstavuje vážne riziko pre vaše zdravie**

Počet potvrdených prípadov pandemickej chrípky podľa krajov (31.12.2009)

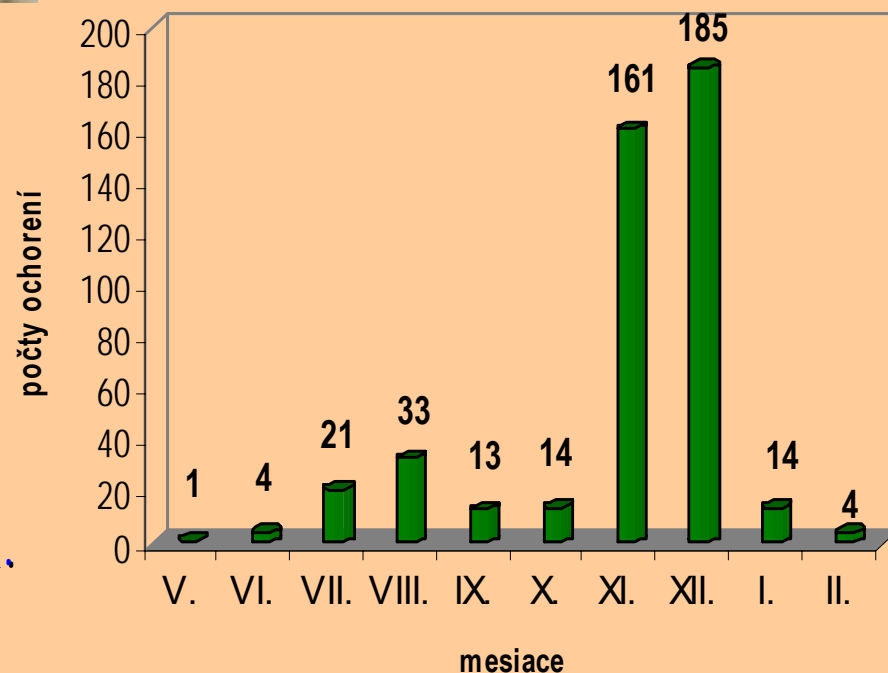

Výskyt ochorení V BA kraji k 1.5.2010

V období od 1.1 do 1.5. 2010 bolo v SR potvrdených celkom 163 ochorení, z toho v BA kraji len 18 prípadov.

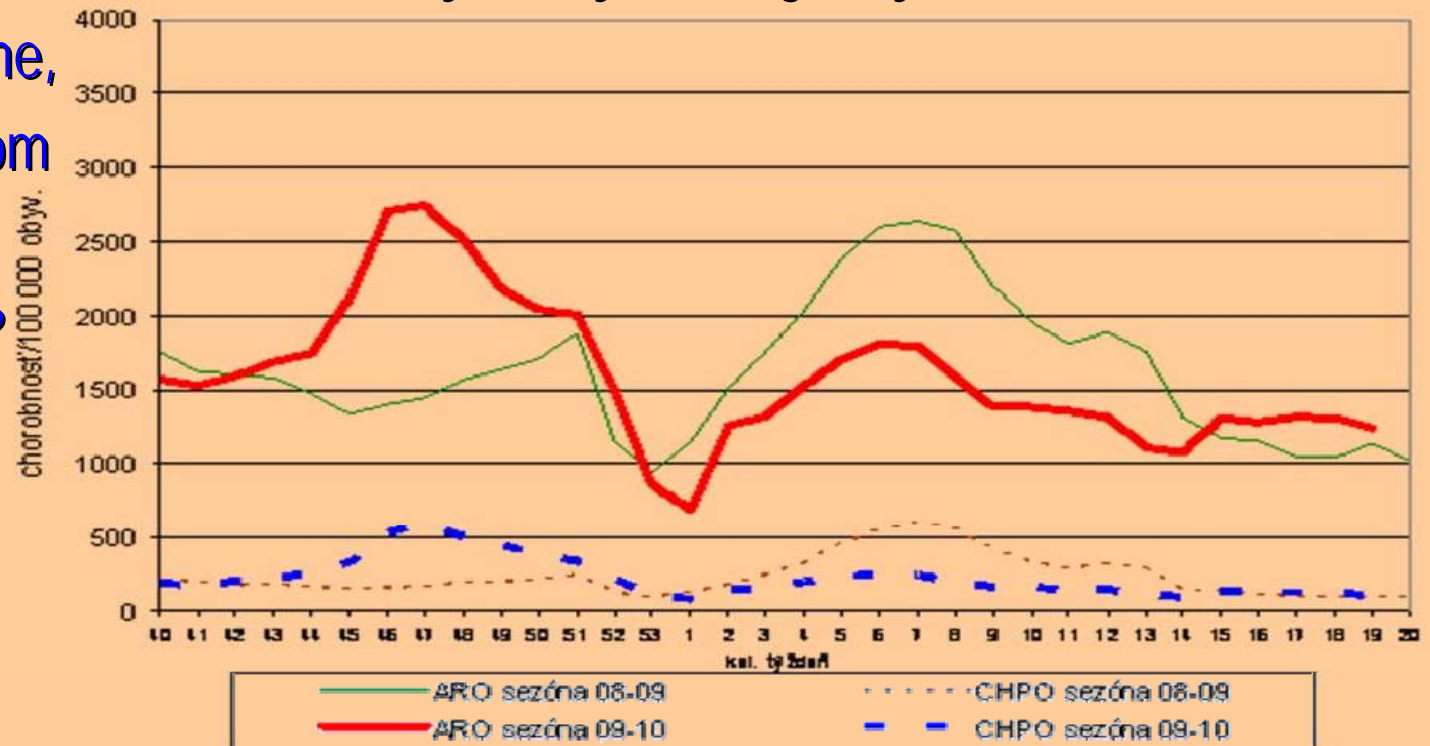
V BA kraji bolo hlásených za celé obdobie 27 prípadov SARI a 3 úmrtia.

Nevyriešené otázky

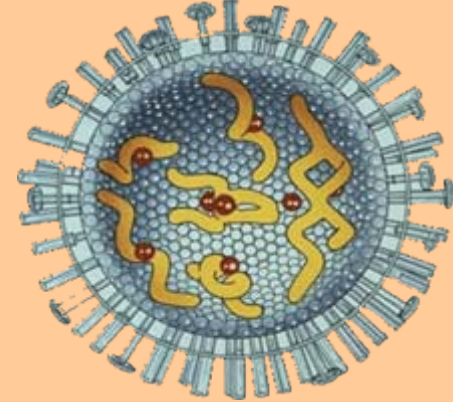
1) Prečo sa chrípkový vírus náhle objaví v zimných mesiacoch, epidemicky sa šíri a za 2-3 mesiace záhadne zmizne, aby sa v ďalšom roku objavil novej podobe?

- 2) Kde, prečo a ako dochádza k driftovým zmenám?
- 3) Odkiaľ hrozí nebezpečenstvo pandémie vyvolaných antigénnym shiftom?

Záver.....

- Surveillancce chrípky je najdôležitejšia metóda kontroly šírenia chrípky vo svete
- Správanie sa vírusov chrípky je **nepredvídateľné**
- Zostáva otázne ako sa zachová kmeň AH1N1 a do akej miery ovplyvní chrípkovú sezónu 2010/2011

**Ďakujem
za pozornost'**